

COOP Jednota si pripomenula 150. výročie spotrebného družstevníctva

Bratislava, 22. november 2019 - Už jeden a pol storočia existujú na Slovensku spotrebné družstvá. Pôvodne sa zrodili z myšlienky vzájomnej pomoci, no nakoniec prekonali všetky spoločenské aj politické nástrahy. Nezlomili ich dve svetové vojny, zmena režimu ani konkurencia zahraničných reťazcov. Toto jubileum si COOP Jednota pripomenula slávnostnou konferenciou, kde predstavila novú publikáciu mapujúcu pôsobenie spotrebných družstiev na Slovensku.

Na slávnostnej konferencii si zástupcovia jednotlivých družstiev COOP Jednoty spolu s pozvanými hosťami zo Slovenska a zahraničia pripomenuli význam a dôležitosť spotrebného družstevníctva doma aj vo svete.

Družstvá začali vznikať v 19. storočí ako reakcia individuálnych výrobcov na vtedajšie nepriaznivé ekonomické a sociálne podmienky. Prvé družstvo na svete založili anglickí tkáči v decembri 1844 v meste Rochdale a o tri mesiace neskôr, vo februári 1845 vznikol Gazdovský spolok, prvé úverové družstvo. Založil ho Samuel Jurkovič v Sobotišti ako vôbec prvé družstvo v kontinentálnej Európe. Postupne začali vznikať po celom svete aj spotrebné družstvá potravné, bytové, pohrebnícke, rybárske či poisťovacie. „Prvý Potravný spolok, predchodcu družstevného maloobchodu, založil v Revúcej Samuel Ormis pred 150 rokmi v roku 1869. Jeho činnosť spočívala v zabezpečovaní potravín pre členov za prijateľné ceny. V stanovách pamätal na to, aby členmi mohli byť aj chudobní želiari, výšku členského podielu preto určil na päť zlatých,“ spomenul v príhovore Gabriel Csollár, predseda predstavenstva COOP Jednoty Slovensko. Družstvo malo prenajatú obchodnú miestnosť za dvanásť zlatých ročne. Investíciám sa vyhýbalo, bálo sa zadĺženia. Obilie, ktorým zásobovalo svojich členov a nečlenov nakupovalo v Miškolci, dovážať ho muselo na vozoch, pretože v tom čase v Muránskej doline ešte nebola železnica. Naraz nakúpili aj desať vozov žita a keďže nemali dostatočné priestory na skladovanie, urýchlene ho rozpredali.

Najväčší nárast družstiev nastal v rokoch 1945 – 1948, keď ich bolo na Slovensku približne 3 000 a celkovo mali 800 000 členov. Od roku 1950 vznikajú spotrebné družstvá Jednota s pôsobnosťou na vidieku, v roku 1968 vzniká Slovenský zväz spotrebných družstiev ako riadiaci orgán a družstevný obchod vstupuje do miest. COOP Jednota Slovensko funguje ako spotrebné družstvo od roku 2002.

Počas celej svojej existencie družstvá dokazovali veľký prínos pre spoločnosť. Základné princípy družstevníctva, sociálne cítenie, dobrovoľnosť, vzájomnosť či slušné podmienky podnikania presadzuje COOP Jednota dodnes. „Družstevníctvo na Slovensku prechádzalo chudobnejšími, svetlejšími a aj temnejšími obdobiami. Základným poslaním však vždy zostávalo slúžiť svojim členom a pomáhať ich ekonomickému a spoločenskému rozvoju. Súčasne bolo vždy prvoradé prispievať k rozvoju vidieka a jednotlivých regiónov našej krajiny. Táto úloha zostala aj v súčasnosti a COOP Jednota ju chce plniť aj v budúcnosti,“ uviedol Ján Bilinský, generálny riaditeľ COOP Jednoty Slovensko.

Atraktívna publikácia a 150 rokov spotrebných družstiev za 4 minúty

Pri príležitosti jubilea pripravila COOP Jednota Slovensko publikáciu mapujúcu vznik a vývin spotrebného družstevníctva od čias Samuela Jurkoviča až po súčasnosť. Knihu doplnenú o množstvo dobových fotografií plánuje venovať knižniciam a Ekonomickej univerzite na vzdelávacie účely. „Vnímame to ako súčasť nášho zodpovedného podnikania. Aby mali študenti k dispozícii materiál, ktorý môžu využiť napríklad pri príprave bakalárskych či diplomových prác, nakoľko je téma obchodu medzi žiakmi stále veľmi populárna. Zároveň chceme, aby sa dostala aj k verejnosti, preto sme ju zverejnili na našej webovej

stránke, kde si ju môže v prípade záujmu každý bezplatne prelistovať,“ prezradil generálny riaditeľ Ján Bilinský.

V štvorminútovom videu je zrozumiteľne vysvetlené ako a prečo spotrebné družstvá na Slovensku vznikli, v čom spočíval ich prínos pre spoločnosť a prečo sú svetovým ekonomickým fenoménom. „Najmä mladí ľudia považujú družstvá za dinosaury bývalej doby, nie je to však pravda. Vo vyspelých štátoch ako Nemecko, Veľká Británia či severské krajiny zastávajú v národnom hospodárstve významné miesto. Napokon, ani Slovensko nie je výnimkou. COOP Jednota ako najväčšia maloobchodná sieť zamestnáva viac než 14 tisíc ľudí a prostredníctvom viac ako 2 000 predajní zabezpečuje potraviny aj do tých najmenších obcí v krajine. Teda do lokalít, ktoré pre nízku rentabilnosť zahraničné reťazce obchádzajú,“ vysvetlil generálny riaditeľ Ján Bilinský.

